

מסכת יבמות דף מד.

• משנה (דף מג-מד).

<p>ראובן שמעון לוי יהודה יששכר זבולון רחל חנה אהובה נעמי</p>	<p>ארבעה מאחים נשואין ארבע נשים, ומתו, אם רצה הגדול שבהם לייבם את כולן,</p>
<p>גמרא - ומיירי באפשר ליה, שעשיר הוא ויכול לזונן, ועצה טובה קמ"ל ד' אין, טפי לא, כי היכי דנמטייה עונה בחדש, דעונה של ת"ח מערב שבת לערב שבת, דמטי לכל חדא עונה בחדש</p>	<p>הרשות בידו</p>
<p>ובגמרא מבואר אמאי אינו מייבם שתיהן, או חולץ לשתיהן, או מייבם לחדא וחולץ לחדא, ואמאי יש דין של יבום כשיש שתי נשים</p>	<p>מי שהיה נשוי שתי נשים, ומת, ביאתה או חליצתה של אחת מהן פוטרת צרתה</p>
<p>גמרא - אמר רב יוסף, כאן שנה רבי, לא ישפוך אדם מי בורו, ואחרים צריכים להם, אע"ג דהוא אין צריך להם</p>	<p>היתה אחת כשרה לכהונה ואחת פסולה, כגון שנתגרשה מאיש אחר, אם היה חולץ חולץ לפסולה, ואם היה מייבם, מייבם אפילו לכשרה</p>

• תניא (דף מד).

<p>ברייתא</p>	<p>פסוק</p>
<p>הן ולא שלוחן</p>	<p>"וקראו לו זקני עירו</p>
<p>מלמד שמשיאין לו עצה הוגנת לו, שאם הוא ילד והיא זקנה, הוא זקן והיא ילדה, אומרים לו, מה לך אצל ילדה, מה לך אצל זקנה, כלך אצל שכמותך, ואל תכניס קטטה בביתך</p>	<p>ודברו אליו"</p>

מסכת יבמות דף מד.

• גמרא

משנה - מי שהיה נשוי שתי נשים, ומת, ביאתה או חליצתה של אחת מהן פוטרת צרתה	
תירוץ הגמ'	קושית הגמ'
אמר קרא "אשר לא יבנה את בית אחיו", בית אחד הוא בונה, ואין בונה שני בתים	ונייבם לתרוייהו?
אמר קרא "בית חלוץ הנעל", בית אחד הוא חולץ, ואין חולץ שני בתים	ונחלוץ לתרוייהו?
אמר קרא "אשר לא יבנה", כיון שלא בנה, שוב לא יבנה	(הגהות הב"ח) ונחלוץ לחדא, ונייבם לחדא?
אמר קרא "אם לא יחפוץ", הא חפץ ייבם, כל העולה ליבום עולה לחליצה, וכל שאין עולה ליבום אין עולה לחליצה, (ועוד דאם מייבם והדר חליץ, אתי לחלוץ והדר ייבם, ויהא עובר על "לא יבנה")	ונייבם לחדא, ונחלוץ לחדא?
"יבמתו" "יבמתו" ריבה, כתיב "יבמתו" שתי פעמים לומר שיש יבום אפילו כשנפלו לפניו שתי נשים לייבום	ואימא כי איכא חדא, תתקיים מצות יבום, כי איכא תרתי, לא תתקיים מצות יבום? ***
*** וליכא לתרץ דע"כ כי איכא תרתי, תתקיים מצות יבום, דאי לאו הכי, צרת ערוה דאסר רחמנא למה לי, השתא ב' בעלמא אמרת לאו בני חליצה ויבום ניהו, צרת ערוה מיבעיא	
דאפילו הכי י"ל היכא דאיכא תרתי, לא תתקיים מצות יבום, ואפ"ה צריך קרא לאסור הערוה, דה"א ערוה אבראי קיימא, ולא רמיא קמיה, והוה לה צרת בית אחד ותתייבם, קמ"ל	

מסכת יבמות דף מד.

• משנה

המחזיר גרושתו	לאחר שנישאה לאחר
והנושא חלוצתו	דקיימא עליו בלאו דשוב לא יבנה
והנושא קרובת חלוצתו	לקמן בעי לך בגמרא הא קרובת חלוצתו לאו דאורייתא היא
יוציא, והולד ממזר, דברי ר"ע	דסבר ר"ע יש ממזר מחייבי לאוין
וחכמים אומרים אין הולד ממזר	דאין ממזר מחייבי לאוין
ומודים בנושא קרובת גרושתו שהולד ממזר	דגרושתו כאשתו, ואחותה או אמה חייבי כריתות נינהו לגביה

• גמרא

קושית הגמרא - אחות חלוצה אינה מחייבי לאוין אלא מדרבנן, וא"כ איך אמר ר"ע שהולד ממזר?	
תירוץ א' - תני קרובת גרושתו, דהוי איסור כרת, והולד ממזר	
הכי נמי מסתברא, דקתני סיפא ומודים חכמים בנושא קרובת גרושתו שהולד ממזר, אי אמרת בשלמא איירי בה, דר"ע נמי אמר קרובת גרושתו, משום הכי קתני ומודים חכמים בקרובת גרושתו, ולא נחלקו אלא במחזיר גרושתו ונושא חלוצתו שהן חייבי לאוין, אלא אי אמרת לא איירי בה, מאי ומודים	
קושית הגמ' - ודלמא לעולם לא מיירי בקרובת גרושתו, והא קמ"ל דיש ממזר מחייבי כריתות, וה"ק אע"ג דפליגי רבנן בחייבי לאוין, מודים הם בחייבי כריתות שהולד ממזר	אין זה חידוש, דהא קתני לה לקמן, איזהו ממזר, כל שאר בשר שהוא בלא יבא, דברי ר"ע ר' שמעון התימני אומר, כל שחייבין עליו כרת בידי שמים, והלכה כדבריו
קושית הגמ' - ודלמא קסתים לן תנא כר"ש התימני, ובאמת לא מיירי ר"ע בקרובת גרושתו	ליכא למימר הכי, דא"כ ליתני שאר חייבי כריתות, קרובת גרושתו למה לי, אלא ש"מ דתני קרובת גרושתו, ובזה מודים חכמים דהולד ממזר
קושית הגמ' - ודלמא לעולם לא מיירי בקרובת גרושתו, וקסתים לן תנא כר"ש התימני שבחייבי כריתות הולד ממזר, והטעם דנקט קרובת גרושתו ולא שאר חייבי כריתות, איידי דתנא רישא מחזיר גרושתו ונושא חלוצתו וקרובת חלוצתו, ופליגי רבנן עליה, תנא נמי ומודים בקרובת גרושתו, וא"כ ליכא למימר הכי נמי מסתברא	
תירוץ ב' - לעולם ולד של קרובת חלוצתו הוי ממזר לר"ע, וטעמא דר' עקיבא דאמר קרא "בית חלוץ הנעל", הכתוב קראו ביתו	

מסכת יבמות דף מד:

• הגמרא בקיצור

1.	אמר רב יוסף אמר ר' שמעון ברבי, הכל מודים במחזיר גרושתו שהולד פגום לכהונה,
	קושית הגמ' - מאן הכל מודים?
	שמעון התימני היא, דאע"ג דאמר אין ממזר מחייבי לאוין, נהי דממזר לא הוי, פגום מיהא הוי, מק"ו מאלמנה לכ"ג
	קושית הגמ' דק"ו פריכא היא, ונשאת הגמ' בקושיא, ולכן אין לומר דהכל מודים היינו שמעון התימני
	קושיא שניה מ"היא תועבה" ואין בניה תועבין, ואינה קושיא, די"ל היא תועבה ואין צרתה תועבה, אבל בניה תועבין
	קושיא שלישית מברייתא דמשמע לר"ע שהולד כשרה לכהונה, ואינה קושיא, דשפיר י"ל בברייתא דפסולה
2.	אלא אי אתמר הכי אתמר,
	אמר רב יוסף אמר ר' שמעון ברבי, הכל מודים בבא על חייבי כריתות שהולד פגום
	קושית הגמ' - מאן הכל מודים?
	ר' יהושע היא דאמר אין ממזר מחייבי כריתות, נהי דממזר לא הוי, פגום מיהא הוי, ק"ו מאלמנה לכ"ג

• 1. אמר רב יוסף אמר ר' שמעון ברבי...

הכל מודים במחזיר גרושתו שהולד פגום לכהונה ואם ילדה בת, פסולה לכהונה כחללה		
קושית הגמ' - מאן הכל מודים?		
שמעון התימני היא, דאע"ג דאמר אין ממזר מחייבי לאוין, נהי דממזר לא הוי, פגום מיהא הוי, מק"ו מאלמנה לכ"ג		
ומה אלמנה לכ"ג,	שאין איסורה שוה בכל (שאינה אסורה אלא לכהן גדול),	בנה פגום
מחזיר גרושתו,	שאיסורה שוה בכל (שכל אדם אסור להחזיר גרושתו משנישאת לאחר),	אינו דין שבנה פגום

מסכת יבמות דף מד:

- קושיא הגמ', ומתוך כך הוי ק"ו פריכא, ובאמת לא אמר רב יוסף אמר ר' שמעון ברבי כן

איכא למיפרך מה לאלמנה שכן היא עצמה מתחללת,
שאם מת כהן גדול, אסורה אפילו לכהן הדיוט, שפסלה זה בביתו, ועשאה חללה, דכתיב "לא יחלל זרעו", ולא כתיב "ולא יחל", ומשמע ב' חילולים, אחד לה ואחד לזרעו, או אם בת כהן היא, פסלה מן התרומה,
תאמר במחזיר גרושתו, שאין היא עצמה מתחללת, דאי למיפסלה לכהן, לא מיפסלה בהאי חזרה, דהא פסולה וקיימא משעת גירושין, ואי לתרומה, לא מתסרא בהכי כדאמר בפרק אלמנה לכ"ג

- קושיא שניה שהולד של מחזיר גרושתו אינה פגום מדרשה על הפסוק, ואינה קושיא, דיש לדרוש באופן אחר

כתיב במחזיר גרושתו, "תועבה היא", וא"כ יש לדרוש היא תועבה ואין בניה תועבין, וא"כ אין בנה פגום?
אינה קושיא, ד"ל היא תועבה ואין צרתה תועבה לייבום, אבל בניה תועבין

- קושיא שלישית מברייתא דמשמע לר"ע שהולד של מחזיר גרושתו כשרה לכהונה, ואינה קושיא, דשפיר י"ל בברייתא דפסולה

תניא, המחזיר גרושתו משנשאת לאחר, והנושא חלוצתו, והנושא קרובת חלוצתו	רבי עקיבא אומר	וחכמים אומרים
קדושין תופסין בה	אין לו בה קדושין	יש לו בה קדושין
גט	ואינה צריכה הימנו גט	וצריכה הימנו גט
והיא	פסולה	כשרה
וולדה	פסול, וכופין אותו להוציא אותה	כשר

זה שהחכמים אומרים ולדה כשרה, מאי לאו לכהונה, וא"כ ראינו שאין ולדה פגום?

ואין לומר כשרה לקהל, אבל פסולה לכהונה, דולדה פגום, דהא כשנאמר היא כשרה, ודאי לכהונה, דהא לקהל, פשיטא דכשרה, דאין לפסול אותה משום שנבעלה באיסור, וכיון דהיא לכהונה, ולדה נמי לכהונה, וא"כ ראינו שאין ולדה פגום לכהונה?

אינה קושיא, ובאמת י"ל דולדה כשרה לקהל ולא לכהונה, והא כדאיתא, והא כדאיתא, ואע"פ דהיא כשרה לכהונה, יש לפרש כל אחד בפני עצמו, וולדה כשרה לקהל אבל לא לכהונה

מסכת יבמות דף מד:

• הכי נמי מסתברא

הכי נמי מסתברא, דקתני רישא, דר"ע אומר, היא פסולה וולדה פסול, ואין לומר שהיא פסולה לקהל, דהא לקהל, פשיטא דכשרה, דאין לפסול אותה משום שנבעלה באיסור, ואלא מאי שהיא פסולה לכהונה, וולדה פסול אין לפרש דוקא לכהונה דומיא לאמה, דהא ר"ע אומר הולד ממזר, ואלא מאי היא פסולה לכהונה וולדה פסול לקהל, והא כדאיתא והא כדאיתא, ומדרישא בר"ע כן, סיפא נמי לחכמים יש לפרש כן, דהיא כשרה לכהונה, וולדה כשר לקהל אבל פסול לכהונה

הא כדאיתא והא כדאיתא	היא	וולדה
רישא - רבי עקיבא	פסולה לכהונה	פסול לקהל
סיפא - חכמים	כשרה לכהונה	כשר לקהל

• 2. מחמת קושיה ראשונה של הגמרא דק"ו פריכא היא, ונשאר הגמ' בקושיא, ...

אלא אי אתמר הכי אתמר, אמר רב יוסף אמר ר' שמעון ברבי, ...

הכל מודים בבא על חייבי כריתות שהולד פגום		
קושית הגמ' - מאן הכל מודים?		
ר' יהושע היא דאמר אין ממזר מחייבי כריתות, דר' יהושע סבר אין ממזר אלא מחייבי מיתות, ובחייבי כריתות, נהי דממזר לא הוי, פגום מיהא הוי, ק"ו מאלמנה לכ"ג		
ומה אלמנה לכ"ג,	שאין איסורה שוה בכל (שאינה אסורה אלא לכהן גדול),	בנה פגום
חייבי כריתות	שאיסורה שוה בכל (שכל אדם אסור בחייבי כריתות),	אינו דין שבנה פגום
ולכא למיפרך מה אלמנה לכ"ג היא עצמה מתחללת לאחר שבא עליה כהן גדול, דפסולה לכהן ולתרומה (אם בת כהן היא), דהא בחייבי כריתות נמי מתחללת, דהא עשאה זונה ואסורה לכהן ולתרומה		
אבל במחזיר גרושתו, היה פירכא, דהא אלמנה לכ"ג מתחללת,		
ומחזיר גרושתו אינה מתחללת שכבר אסורה היא לכהן משעת גירושין, ומותרת לתרומה בבית אביה (אם בת כהן היא)		

If you would like the shakla vetarya summaries emailed directly to you (before it is posted on the website), or to give feedback, please email blumenfeldyaakov@gmail.com.